

- תקציר -

התקשרויות לביצוע פרויקטים במחלקת מאור

כללי

1. הביקורת נערכה במהלך השנים 2015 ו-2016. והתמקדה בפעילות המחלקה בשנים 2013-2015. במסגרת הביקורת נבדקו הנושאים הבאים:
 - א. בחינת מסמכי המכרז, חוץ התמקדות בסעיפים ובכתבי הכמויות, המתייחסים לעבודות במתקני תאורת רחובות.
 - ב. תנאים, ודרישות מיוחדות שהוטלו על הקבלנים הזוכים בנוגע לאספקת גופי תאורה "שווי ערך", כהגדרתם במסמכי המכרז.
 - ג. עריכת מדגם של פרויקטים, בהם נבחנו תהליכי העבודה, החל משלב התכנון, הכנת פקודת העבודה וכתבי הכמויות, מסירת העבודה לקבלן, דרך הפיקוח על עבודת הקבלן ועד אישור החשבונות שהוגשו על ידי הקבלן.

עיקרי הממצאים וההמלצות

2. מכרז 229/2013 לביצוע עבודות חשמל ברשת המאור העירונית פורסם ביום 4 באפריל, 2013. ממצאי הביקורת עולה כי קיימת שונות רבה בין ההצעות המחיר שהוגשו למכרז, כאשר שיעור ההנחה הגבוה ביותר הינו 27%, ושיעור ההנחה הנמוך ביותר הינו 6.6% בלבד. מבדיקת הביקורת עולה כי על אף הפערים בשיעורי ההנחות בין הקבלנים השונים שנגשו למכרז זה, ואף ביחס בין ההצעות של אותם קבלנים במכרז זה לעומת המכרז הקודם, שפורסם בנושא, ועדת המכרזים לא הזמינה את המציעים שנתנו את שיעורי ההנחה הגבוהים ביותר לזכות טיעון ומתן הסברים לפערי המחירים האמורים ביחס לאומדן, ובנוסף להתרשם כיצד הם מתעתדים לבצע את העבודה בהתחשב בהנחות שניתנו על ידם.
המלצה: האגף יקפיד להמליץ לוועדת המכרזים לזמן לשימוע את הספקים שהצעותיהן אינן סבירות בהתחשב מחירי האומדן העירוני.
3. במפרט הטכני שכלול במסמכי המכרז והחוזים שנחתמו מכוחו, נקבע כי התשלום עבור גוף תאורה כולל את כל המרכיבים והעבודה הנדרשים עד להפעלתו. על אף זאת, מניתוח הפרויקטים שנבדקו על ידי הביקורת, נמצא כי התשלום במכרז העירייה הינו מפוצל. דהיינו תשלום עבור גוף התאורה ללא האביזרים הנלווים, ותשלום בנפרד עבור האביזרים כגון נורה, מגש, משנק וכדומה.
המלצה: יש לפעול כך שבמסגרת המכרז החדש יוגדרו באופן ברור, מלא ומפורט אופני המדידה לפריטים/ עבודות. בנוסף, אישור התשלום לקבלנים יעשה בהתאם לשינויים וההגדרות שיבוצעו במכרז.

4. מהשוואה שערכה הביקורת בין המחיר הסופי של גופי התאורה במכרז העירוני, דהיינו, לאחר הוספת כל האביזרים, לבין מחירי הגופים "קומפלט" במכרז ע.ח., חברת נ.י. ובמ.ש., (על פי נתונים שנמסרו לביקורת מהמחלקה), נמצא כי המחיר הסופי במכרז העירייה ביחס לשני גופי התאורה שנבדקו גבוה מהעלות הסופית במכרז עיריית ח.נ.י. ומ.ש.

לדעת הביקורת, אי הבהירות הקיימת כיום בנוגע לאופן תמחור הפריטים והעבודות במכרז, גורם לכך שמגיש הצעה שלא עבד בעבר עם העירייה, ולא מודע מראש כי אין מדובר במחיר מוצר "קומפלט", ושלמעשה, מבוצע פיצול של תמחור המוצר לפי אביזרים (המייקר למעשה את המחיר הכולל), יציע במכרז מחירים גבוהים ביחס לקבלן שמודע לעניין התשלומים הנוספים, המאפשרים לו להציע מחירים נמוכים יותר, כך שיגדיל את סיכויי זכייתו במכרז.

המלצה: באחריות הנהלת האגף לבצע בחינה השוואתית של מחירי האביזרים/ עבודות במכרז העירייה ביחס למכרזים אחרים ומחירי השוק. במקביל יש לפעול כך שהליך המכרז יאפשר שוויון הזדמנויות לכל הקבלנים הניגשים למכרז.

5. במסגרת עבודת הביקורת עלו ממצאים המצביעים על תשלומי יתר לקבלנים בגין סעיפים שונים במכרז. כך לדוגמה: תשלום לקבלנים עבור "צוות מורשה אבטחת תנועה", התשלום לקבלנים עבור "פינוי פסולת למקום שפך מאושר...", תשלום לקבלנים בגין פירוק והחזרת ציוד ישן. זאת בעוד מסמכי המכרז והחוזים שנחתמו מכוחו קובעים כי התשלום בגין סעיפים אלו כלול בעבודה המבוצעת. כאמור, בוצע תשלום נפרד לקבלנים בגין הסעיפים האמורים.

המלצה: יש לבחון החשבונות המוגשים על ידי הקבלנים באופן מלא. אין לאשר תוספות תשלום בגין עבודות שהגדרתן כלולה במפורש בסעיפי המכרז ועל הקבלן לבצען כחלק ממחיר הבסיס.

6. המפרט הטכני - נספח ב' למסמכי המכרז, נוסח לדעת הביקורת, באופן מורכב ומעורפל, כאשר הוא כולל הסברים וסעיפים חסרי משמעות טכנית כלשהי, זאת, ללא מטרה מוגדרת ושלא לצורך כלשהו. כך שקיים קושי משמעותי בהבנת דרישות העירייה מהקבלנים. קושי זה יכול להשליך על ההליך המכרזי ופתיחת המכרז למשתתפים חדשים.

המלצה: יש לפעול לבחינת נוסח המכרז שיופץ, לרבות נספחיו, כך שיהיה נהיר, ברור ומקצועי, וימנע מצבים של אי בהירות/ אי הסכמות קבלנים ביחס למכרז.

7. פקודות העבודה אינן מכילות דרישות מפורטות ומלאות של סוגי העבודות שנדרשים, לרבות חריגים ותוספות שנדרשים במקרה הצורך. העדר פירוט מונע הלכה למעשה, בקרה ומעקב אחר חיובי הקבלנים, ובחינה כי כלל החיובים המוצגים בחשבונות הקבלנים, מסגרת תשלומים מיוחדים, עבודות נוספות, אכן הוזמנו/ אושרו על ידי המחלקה.

המלצה: באחריות המחלקה לפעול לתיעוד מלא של כמות/ היקף/ וסוג העבודות הנדרשות במסגרת פקודת העבודה.

8. ממשק העבודה בין המחלקה לבין מחלקת רכש ולוגיסטיקה בעירייה לוקים בחסר. לא קיימת אינטגרציה והחלפת מידע בין המחלקה המקצועית לבין אגף רכש ולוגיסטיקה, בכל הקשור לרכש עמודי תאורה למלאי. כך אותרו על ידי הביקורת מקרים בהם המחלקה, שהינה הגורם המקצועי בתחום התאורה, ומהווה צרכן סופי של המוצרים הנרכשים, אינה שותפה כלל בהליך המכרז לביצוע רכש למלאי המחלקה.
- המלצה:** תיאום והסדרת ממשק העבודה ומעורבות המחלקה בהליכי המכרז לרכש אביזרים לתאורת רחוב שעורך אגף רכש ולוגיסטיקה.
9. במסגרת עבודת הביקורת עלה כי המחלקה אינה פועלת לפי תכנית עבודה מסודרת הכוללת מדדים ונהלי עבודה לקביעת אופן חלוקת הפרוייקטים - בין פרוייקטים המבוצעים על ידי המחלקה, לבין פרוייקטים המוצאים לביצוע במיקור חוץ, על ידי קבלנים חיצוניים.
- המלצה:** לקבוע בנוהל מסודר מדדים והנחיות להקצאת הפרוייקטים לפרוייקטים שיבוצעו " In House " על ידי המחלקה, לבין פרוייקטים שיועברו לביצוע על ידי קבלנים חיצוניים.
10. הביקורת מצביעה על אי עריכת בדיקה כלכלית לבחינת כדאיות ביצוע פרוייקט על ידי עובדי המחלקה, אל מול הוצאתו לקבלן חיצוני, בהתחשב בתעריפי הרכש במכרזים השונים (תעריפי הקבלנים כוללים גם את ביצוע העבודה), סוג התעריף (קומפלט/ מפוצל) ועלויות כח האדם בהם נושאת המחלקה לצורך ביצוע העבודה.
- המלצה:** תבוצע בחינה כלכלית בכל הקשור לביצוע עבודות על ידי המחלקה אל מול הוצאתם לקבלנים חיצוניים.
11. במסגרת עבודת הביקורת נבדקה סוגיית החלפת גופי התאורה הקיימים מסוג "נתרן לחץ גבוה" בגופי תאורה מסוג "מטל הלייד" או מעבר לטכנולוגיה החדשה, ה"דיודות פולטות אור", הנדונה בימים אלו בוועדת היגוי בראשותו של סגן מנהל מינהל בת"ש. הביקורת מציינת כי הנושא מתמשך מעבר לזמן סביר, וכי הוועדה טרם הכריעה בנושא.
- הביקורת מציינת כי על אף הדיון הקיים, המחלקה פועלת באופן שוטף להחלפת הגופים הקיימים בגופי תאורה מסוג "מטל הלייד", בנימוק של "אור לבן", זאת למרות שכפי שנמסר לביקורת על ידי מהנדס החשמל, נראה כי כבר כיום קיימת עדיפות כלכלית לשימוש בטכנולוגיית "LED" במקרים בהם מתוכננת החלפה של תאורה קיימת.
- המלצה:** על וועדת ההיגוי העירונית להכריע בהקדם האם כדאי להחליף את התאורה הקיימת או להפסיק בינתיים את החלפת התאורה כאמור.